

RAPORT ZBP

Portfel Studenta

Edycja III, Październik 2018 r.

ZWIĄZEK BANKÓW POLSKICH

AKTYWNY
STUDENT

Spis treści

Student w Polsce i Europie	4
Portfel studenta	14
Zakwaterowanie studenta.....	18
Finansowy portret studenta.....	21
Student a rynek pracy	31
Młody Polak – przedsiębiorczy Polak?	35

Wprowadzenie

Szanowni Państwo,

w ciągu minionych 15 lat liczba studentów w Polsce zmniejszyła się o ponad 660 tys. osób. Dziś na niespełna 400 uczelniach publicznych i prywatnych studiuje nieco ponad 1,2 mln osób, czyli tyle ile ostatni raz uczęszczało do szkół wyższych w 1999 roku. Powodem takiej sytuacji jest przede wszystkim demografia i stale malejąca liczba ludności w wieku 19-24 lat – najbardziej powszechnym przedziale wiekowym dla studiowania. Nie do porównania jednak w stosunku do końcówki XX wieku jest obecna aktywność studentów na rynku pracy i wynikające pośrednio z tego zainteresowanie usługami bankowymi i zarządzaniem własnymi finansami.

Jak wynika z danych przytaczanych na łamach naszego raportu, aż 65% badanych osób w wieku 20-24 lat, jako powód założenia konta bankowego wskazuje właśnie rozpoczęcie pracy zarobkowej. Pracowitość polskich studentów to jeden z pozytywnych trendów – w czołówce zestawienia pod względem największego udziału własnych zarobków w miesięcznym budżecie, studenci z Polski znajdują się w pierwszej trójce zaraz za studentami z Austrii i Estonii. Aż 54 proc. portfela polskiego studenta pochodzi z wynagrodzenia za pracę, którą sam wykonuje.

Pomimo niewysokich w skali Europy dochodów (średnio nieco ponad 1900 zł miesięcznie), polscy studenci starają się również odkładać pieniądze. Zarówno młodszy (20-24 lata), jak i starsi (25-32 lata), najchętniej oszczędzają na podróże – odpowiednio 67% i 65% wskazań.

Polscy studenci nie unikają również zaciągania zobowiązań finansowych. Niestety w ciągu roku przybyło o 15% osób w wieku 18-24 lat, które mają problem z uregulowaniem swoich zaległości. Łączna ich kwota wzrosła z blisko 726 mln zł do ponad 871 mln zł.

Analizując te dane po raz kolejny potwierdza się znaczenie edukacji finansowej polskich uczniów i studentów. Ważne jest aby obok edukacji nieformalnej, realizowanej zarówno przez pojedyncze instytucje finansowe, jak i w ramach sektorowych inicjatyw jak chociażby Program „Bankowcy dla Edukacji” powołany z inicjatywy Związku Banków Polskich, ten obszar tematyczny był również zagospodarowany w procesie edukacji formalnej.

Jak wynika z badania „Poziom edukacji finansowej Polaków 2018” łącznie aż 30% osób w wieku 18-29 lat swój poziom wiedzy o finansach osobistych określa jako „raczej mały” albo „bardzo mały”.

W tegorocznej, już trzeciej edycji raportu „Portfel Studenta” analizujemy również sytuację mieszkaniową studentów, popularność poszczególnych kierunków studiów w różnych krajach Europy, a także znajomość języków obcych – dlatego też większość wyliczeń dla ujednolicenia podajemy w przeliczeniu na walutę euro. Ponadto, porównujemy koszty studiów na najlepszych uczelniach świata, a także średnie płace dla absolwentów polskich uczelni w rok po uzyskaniu dyplomu. Tradycyjnie raport uzupełniamy również o część poradnikową dotyczącą zasad bezpiecznego wynajmu mieszkania czy zakładania pierwszego konta bankowego.

Oddając w Państwa ręce Raport „Portfel Studenta 2018” życzymy powodzenia w nowym roku akademickim i zapraszamy do lektury.

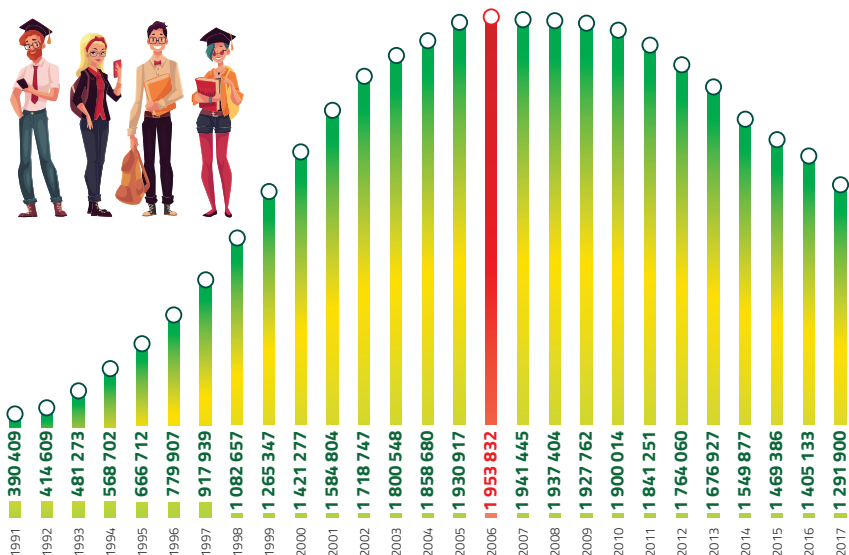
Związek Banków Polskich

STUDENT W POLSCE I EUROPIE

W Polsce studiuje się, choć coraz mniej licznie – to wniosek, który nasuwa się już od kilku lat przy analizie konsekwentnie spadającej liczby osób z uczelnianymi indeksami. Rok 2017 również przyniósł kontynuację tego trendu. Powodem takiej sytuacji jest przede wszystkim demografia i stale malejąca liczba ludności w wieku 19-24 lat – najbardziej powszechnym przedziale wiekowym dla studiowania.

W ciągu minionych 15 lat liczba studentów w Polsce zmniejszyła się o 662 tys., a na uczelniach w ubiegłym roku uczyło się o ponad 1/3 mniej studentów w porównaniu z rekordowym rokiem 2006 gdy liczba ta osiągnęła poziom 1 953 tys. Można powiedzieć, że pod tym względem wróciliśmy do ubiegłego wieku, a dokładnie do roku 1999 kiedy liczba studentów wynosiła nieco ponad 1,2 mln osób.

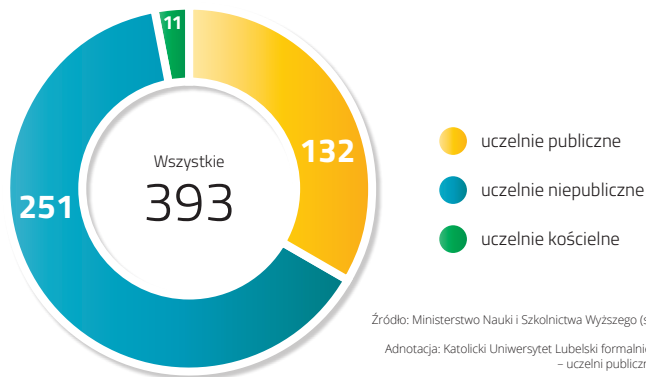
 Liczba studentów w Polsce w latach 1991–2017

Źródło: Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Główny Urząd Statystyczny

Konsekwentnie za spadającą liczbą studentów zmniejsza się również liczba uczelni, jeszcze w roku akademicki 2014/2015 było ich 434 po czym w ciągu zaledwie 2 lat liczba ta zmniejszyła się o 41 uczelni. Nadal pod względem liczebności przodują uczelnie prywatne, których jest niemalże dwukrotnie więcej niż uczelnie publicznych. Niespełna 3 proc. wszystkich uczelni stanowią uczelnie kościelne.

Liczba szkół wyższych w Polsce

Źródło: Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wzycznego (stan na 31 lipca 2018)

Adnotacja: Katolicki Uniwersytet Lubelski formalnie pełni podwójną rolę – uczelni publicznej i uczelni kościelnej

Analizując potencjał studencki danego kraju, jednym z punktów odniesienia do oceny jakości procesu studiów może być liczba laureatów Nagrody Nobla. Pod względem kraju pochodzenia laureata zdecydowaną przewagę w tej kategorii mają Stany Zjednoczone (371 laureatów), zaś na drugim miejscu znajduje się Wielka Brytania (125 laureatów). Wyniki te korelują z czołową „10” najlepszych uczelni na świecie wg tzw.

Najlepsze uczelnie na świecie

1	Harvard University	 Stany Zjednoczone
2	Stanford University	 Stany Zjednoczone
3	University of Cambridge	 Wielka Brytania
4	Massachusetts Institute of Technology (MIT)	 Stany Zjednoczone
5	University of California, Berkeley	 Stany Zjednoczone
6	Princeton University	 Stany Zjednoczone
7	University of Oxford	 Wielka Brytania
8	Columbia University	 Stany Zjednoczone
9	California Institute of Technology	 Stany Zjednoczone
10	University of Chicago	 Stany Zjednoczone
301-400	Uniwersytet Warszawski	 POLSKA
401-500	Uniwersytet Jagielloński	 POLSKA

Źródło: Academic Ranking of World Universities 2017, tzw. „lista szanghajska”

Koszt średniego rocznego czesnego na pięciu najlepszych uczelniach na świecie (podstawowe koszty)

Uczelnia	Koszt roczny
1. Harvard University	46 340 \$
2. Stanford University	44 757 \$
3. University of Cambridge	11 890 \$
4. MIT	51 520 \$
5. UC Berkeley	14 184 \$

czyli w przeliczeniu
172 769 zł

czyli „na nasze”
192 082 zł

Źródło: strony uczelni, opracowanie własne

listy szanghajskiej. W pierwszej dziesiątce ostatniego zestawienia za rok 2017 jest aż 8 pochodzących ze Stanów Zjednoczonych, zaś 2 pozostałe mają swoje siedziby w Wielkiej Brytanii. Ranking obejmuje 500 najlepszych uczelni na świecie. Listę otwiera Harvard University, kolejne w zestawieniu są Stanford University oraz University of Cambridge. Na liście reprezentowane są również dwie polskie uczelnie – Uniwersytet Warszawski znalazł się na miejscu notowanym pomiędzy 301-400 pozycją, zaś Uniwersytet Jagielloński w przedziale pomiędzy 401-500 pozycją.

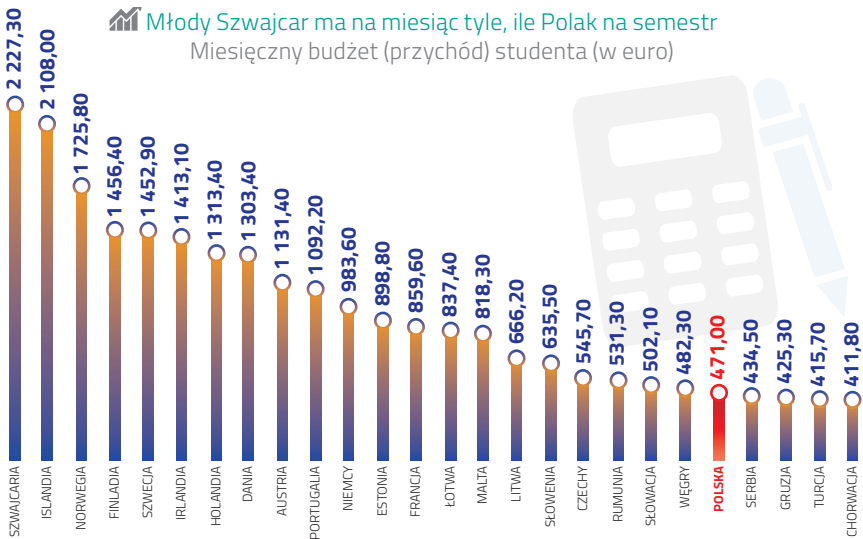
W naturalny sposób za jakość nauczania trzeba płacić. Przybliżony roczny koszt studiowania na najbardziej prestiżowej uczelni świata czyli amerykańskim Harvardzie zbliża się do 50 000 \$ dolarów rocznie (czyli ponad 172 tys. złotych). Dla porównania za najdroższe w Polsce uchodzą kierunki medyczne (ponad 35 tys. złotych za rok studiów niestacjonarnych na Warszawskim Uniwersytecie Medycznym). W Polsce w ofercie uczelni możemy jednak znaleźć również znacznie tańsze propozycje, wśród których nie brakuje intrygujących studiów.

Polscy studenci mają w czym wybierać 😊

Kierunek	Uczelnia	Koszt roczny
Aktorstwo Nowych Mediów	Warszawska Szkoła Filmowa z siedzibą w Warszawie	12 300,00 zł
Doradztwo filozoficzne i coaching	Uniwersytet Śląski w Katowicach	3 700,00 zł
Zielarstwo i terapie roślinne	Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie	4 600,00 zł
Chłodnictwo i klimatyzacja (podyplomowe)	Politechnika Poznańska	4 600,00 zł
Design w biznesie	Wyższa Szkoła Bankowa w Toruniu	4 850,00 zł

Źródło: strony uczelni, opracowanie własne

W poprzedniej edycji raportu „Portfel Studenta” skupiliśmy się na zestawieniu średnich miesięcznych wydatków studentów w Unii Europejskiej. W tegorocznym wydaniu, jako wyznacznik przyjęto sumę wszystkich przychodów studenta w ciągu miesiąca, czyli tzw. budżet rozporządzalny na który składają się trzy źródła: rodzice, własna praca i wsparcie państwa. Tłumaczy to znacząco wyższą kwotę, również w przypadku polskiego studenta, który w stosunku do zeszlorocznej kwoty 371,78 euro, według aktualnych danych dysponuje środkami o blisko 100 euro wyższymi czyli w przeliczeniu ok. 2000 zł. W skali europejskiej to jednak wciąż niewiele. Poprawa sytuacji materialnej studenta z Polski jest dostrzegalna, jednak wciąż de facto gromadzi on w portfelu równowartość około 40 proc. średniej krajowej.

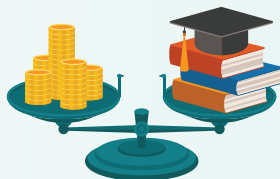

Źródło: Eurostudent.eu

Można powiedzieć że studenci ze Szwajcarii i Islandii na tle kolegów z innych krajów wystają na krezusów. Wyłącznie w ich przypadkach miesięczny budżet jakim dysponują przekracza 2000 euro. W czołówce znajdują się również kraje skandynawskie – Norwegia

Najskromniej
w Chorwacji

niecałe
412 euro
na miesiąc

Student z Polski
wyda
2000 zł,

a z Islandii ponad
2000 euro

(1725,80 euro), Finlandia (1456,40 euro) i Szwecja (1452,90 euro). Co ciekawe, Polacy znajdują się także za swoimi sąsiadami z Czech (545,70 euro) i Słowacji (502,10 euro). Mimo jednak, iż żyją dość skromnie to ostatnie pozycje zajmują studenci z Serbii, Gruzji, Turcji i Chorwacji, których miesięczne możliwości finansowe nie przekraczają 450 euro.

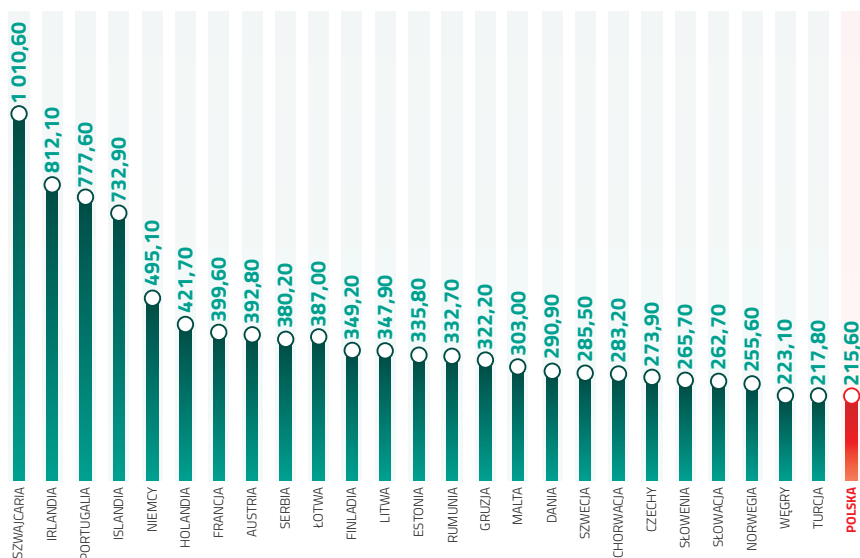
Podstawą miesięcznego budżetu studenckiego bez względu na kraj jest wsparcie rodziców. Pod tym względem najhojniejsi dla swoich dorastających pociech są rodzice ze Szwajcarii, Irlandii i Portugalii oraz Islandii. Studenci z tych krajów mogą liczyć na „stypendium rodzinne” o równowartości ponad 700 euro – w przypadku Szwajcarii to kwota przekraczająca nawet 1 000 euro. Z drugiej strony należy podkreślić, że najwyższym poziomem samodzielności i zaradności w poszukiwaniu własnych źródeł dochodów wykazują się studenci z Polski. Jest do tego niejako zmuszony ponieważ to właśnie polski student wśród ankietowanych 26 krajów posiada najmniejsze kieszonkowe o równowartości 215 euro.

W zakresie finansów polscy studenci nie pozostają bierni i starają się sami sobie zapewnić godny byt. W czołówce zestawienia pod względem największego udziału własnych zarobków w miesięcznym budżecie, studenci z Polski znajdują się w pierwszej trójce zaraz za studentami z Austrii i Estonii. Aż 54 proc. portfela polskiego studenta pochodzi

Polski student musi liczyć na siebie

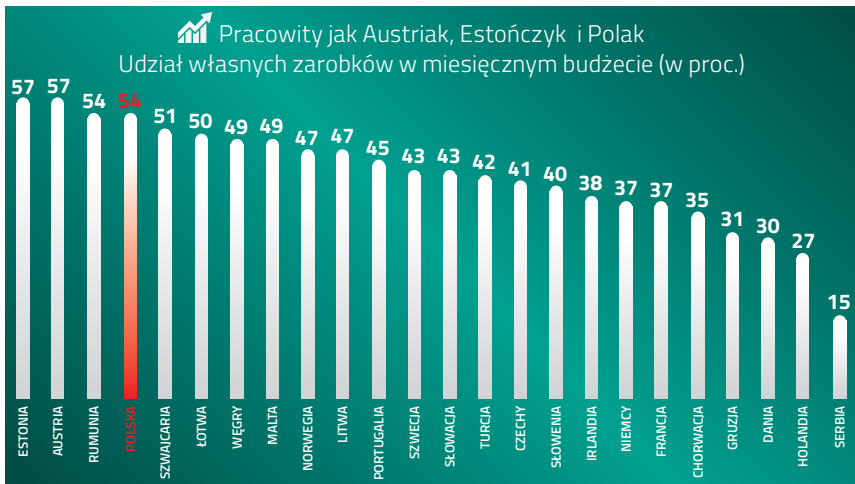
Miesięczne wsparcie finansowe od rodziców (w euro)

Źródło: Eurostudent.eu

z wynagrodzenia za pracę którą sam wykonuje. Zdecydowanie najmniej efektywni zawodowo są młodzi Serbowie.

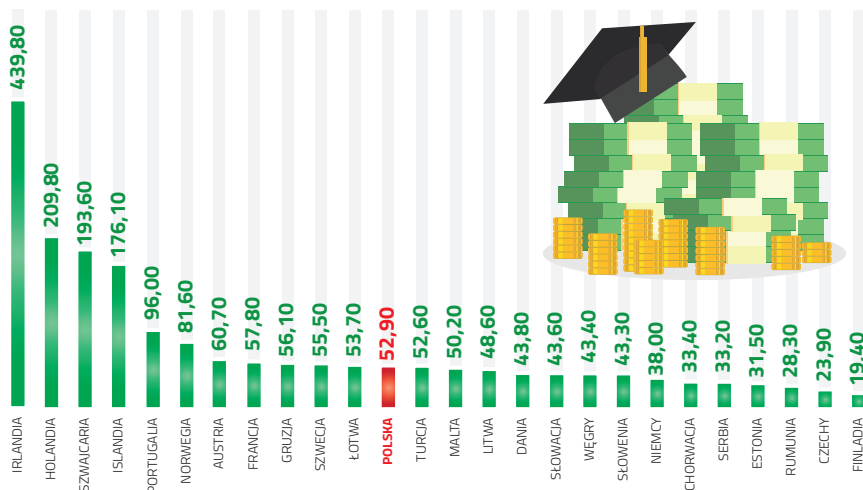
Źródło: Eurostudent.eu

Chociaż studenci z Polski należą do grupy studentów z najskromniejszym miesięcznym budżetem to koszty kształcenia się w naszym kraju w porównaniu z innymi państwami wciąż nie należą do najmniejszych. Zdecydowanie najdrożej studiowanie kosztuje w Irlandii. Decydując się tam na studia przyszły absolwent musi być przygotowany na wydatek rządu 440 euro miesięcznie, czyli ponad dwa razy więcej niż w Holandii, która w tym zestawieniu zajmuje drugie miejsce. Najmniej na edukację muszą przeznaczyć studenci z Finlandii - tam koszty studiów szacowane są na mniej niż 20 euro miesięcznie, co oznacza że średnio studiującemu Finowi powinno zostać w kieszeni ponad 1 430 euro.

W Irlandii najdrożej

Miesięczne koszty związane z nauką (w euro)

Źródło: Eurostudent.eu

Studenci z Finlandii mają jeden z największych budżetów do rozdysponowania, jednak z drugiej strony jest to grupa najbardziej niezależna pod względem zakwaterowania. Jedynie 4 proc. fińskich studentów mieszka z rodzicami. Na podobnym poziomie niezależności znajdują się studenci z pozostałych krajów skandynawskich – Szwecji (13 proc.), Norwegii (9 proc.), a także Danii (8 proc.). Na drugim biegunie są studenci z Malty gdzie 73 proc. studentów mieszka z rodzicami, Włoch (69 proc.) i Gruzji (66 proc.). Warto jednak zauważyć, że w stosunku do poprzedniego raportu „Portfel Studenta”, w przypadku studentów z Italii odsetek ten spadł aż o 9 p.p. Studenci z Polski w większości opuszczają dom rodzinny, 60 proc. decyduje się w tym zakresie na samodzielności.

Nie ma jak u mamy

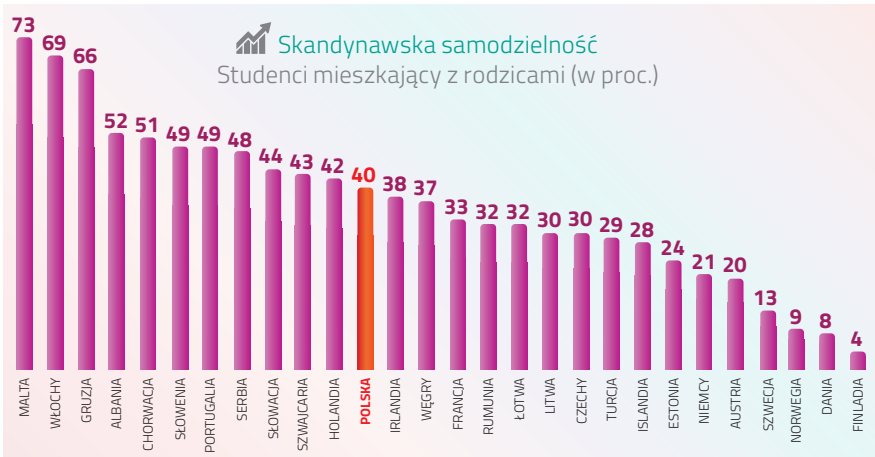
Malta

73%

Samodzielny jak Fin

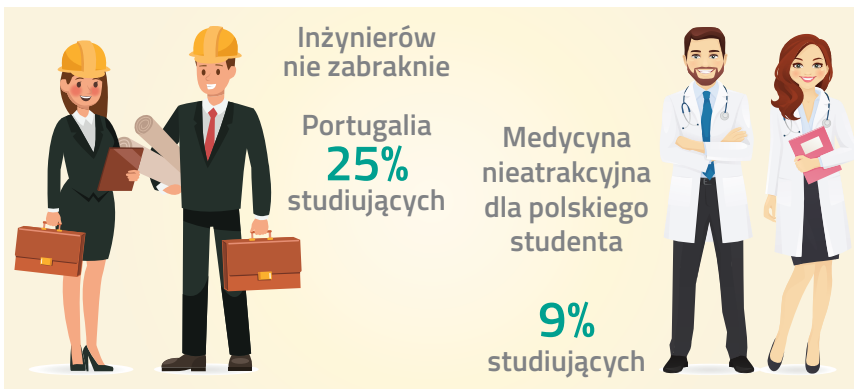
4%

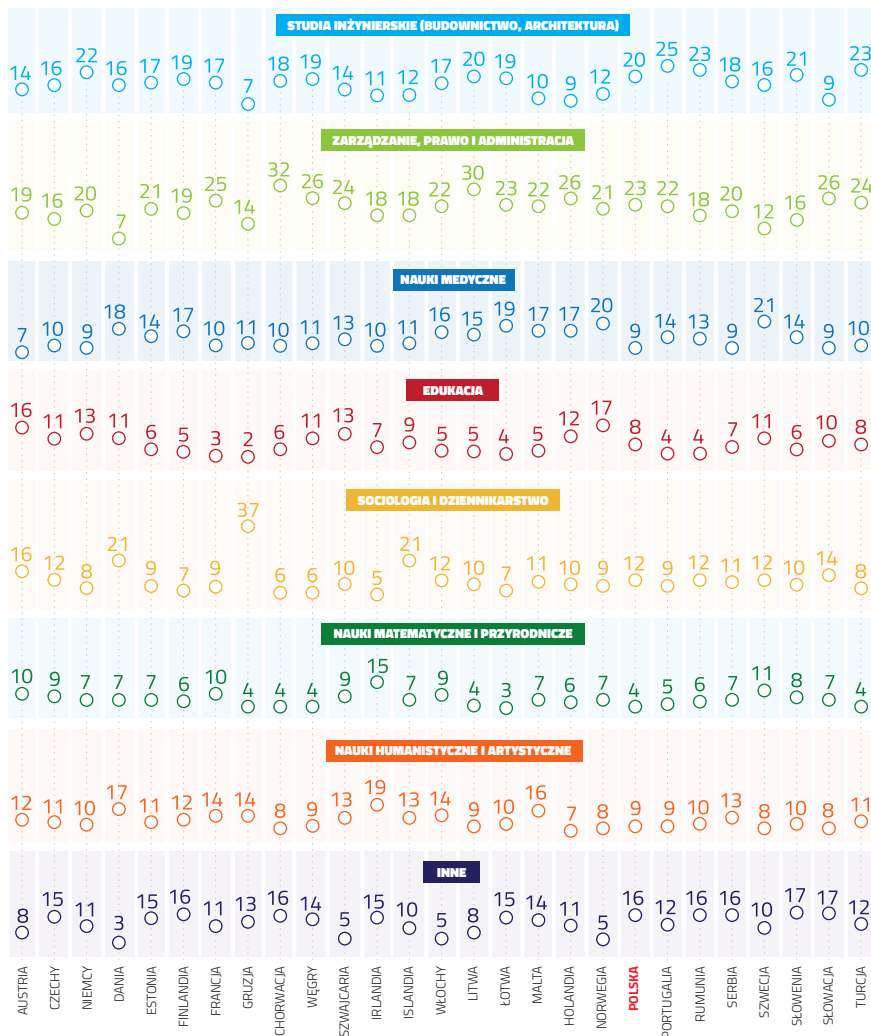
Źródło: Eurostudent.eu

W zakresie popularności poszczególnych kierunków studiów należy zwrócić uwagę na wysokie zainteresowanie zarówno studiami związanymi z zarządzaniem, administracją oraz prawem, jak i naukami matematycznymi i inżynierskimi. Blisko co czwarty student w Polsce wybiera zarządzanie, prawo i administrację. Kierunki te są najbardziej popularne w Chorwacji i na Litwie gdzie niemalże co trzeci studiujący zgłębia tą dziedzinę nauki. Drugim pod względem popularności w Polsce jest kierunek inżynierski, na wybór którego decyduje co piąty student – najwięcej bo 25 proc. studiujących inżynierów jest w Portugalii. Biorąc pod uwagę demografię w naszym kraju za niepokojący można uznać fakt niskiego zainteresowania kierunkami medycznymi. Mniej niż co dziesiąty

Na czele kierunki techniczne

Popularność kierunków studiów (w proc.)

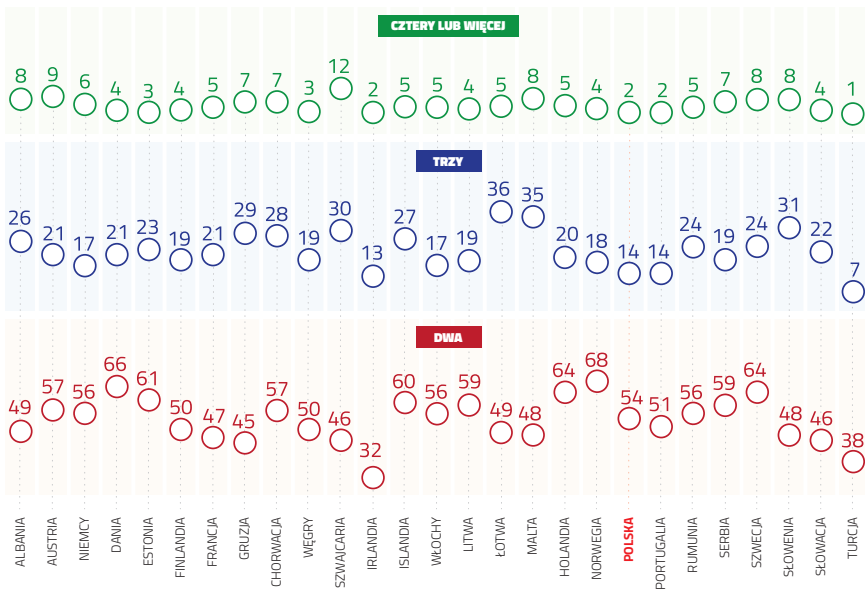
Źródło: Eurostudent.eu

student w Polsce wybiera ten kierunek, co plasuje nas na przedostatniej pozycji w Europie przed Austrią (7 proc. studentów). Najwięcej studentów medycyny znajduje się w Szwecji (21 proc.)

Pod względem znajomości języków obcych znów na wysokich pozycjach znajdują się kraje skandynawskie, 66 proc. Duńczyków biegle zna przynajmniej jeden język obcy (21 proc. dwa, a 4 proc. trzy języki). Podobnie pod względem zdolności językowych wypadają Szwedzi gdzie przynajmniej jeden język obcy zna 64 proc. (dwa 24 proc, trzy 8 proc) oraz Norwegowie, którzy deklarują biegłą znajomość jednego języka obcego – 68 proc (18 proc. zna dwa języki, a 4 proc. potrafi porozumieć się w trzech językach). Polscy studenci pod tym względem nie wyglądają źle, ponad połowa z nich zna jeden język obcy (54 proc.) dwa 14 proc. zaś trzy jedynie 2 proc. Należy jednak podkreślić duży postęp jaki dokonał się w Polsce na przestrzeni ostatnich dwóch dekad. Najmniejszą znajomością językową wyróżniają się Irlandczycy – jedynie 32 proc. z nich może się poszczycić znajomością jednego języka obcego, 13 proc. dwóch, a 2 proc. trzech.

Studenci nie gęsi ale obce języki znają

Biegła znajomość języków obcych (w proc.)

Źródło: Eurostudent.eu

PORTFEL STUDENTA

Polski student coraz bliżej płacy minimalnej – jak wynika z tegorocznych wyliczeń ZBP (potwierdzanych danymi europejskimi – patrz. Rozdział 1) wydatki przeciętnego studenta polskiej uczelni wynoszą przeciętnie ok. 1900 zł. W porównaniu do ubiegłorocznej edycji Raportu są one wyższe o ok. 300 zł. Na przedstawioną w wyliczeniu kwotę składają się m.in. koszty zakwaterowania, jedzenia, wydatki na transport publiczny i rozrywki, a także czesne w przypadku studentów niestacjonarnych czy studiujących kierunki płatne.

WYDATEK	CENY (ORIENTACYJNE)
CZESNE MIESIĘCZNE (KIERUNKI NA WYDZIAŁACH NAUK ŚCISŁYCH UAM)	520 ZŁ
NAJTAŃSZY POKÓJ W DOMU STUDENCKIM (UAM W POZNANIU)	415 ZŁ
BILET MIESIĘCZNY	57,5 ZŁ
ŻYWNOŚĆ I PIWO (CZASEM WINO)	350 ZŁ
LUNCH W BARZE NA UCZELNI (DWA RAZY W TYGODNIU)	120 ZŁ
KSERO NOTATEK Z WYKŁADÓW	17 ZŁ
RANDKA W PIZZERII (DWA RAZY W MIESIĄCU)	140 ZŁ
KARTA UNLIMITED DO KINA	46 ZŁ
MIESIĘCZNY PAKIET W POPULARNYM SERWISIE MUZYCZNYM	9,99 ZŁ
KARNET NA SIŁOWNIĘ	59 ZŁ
POWRÓT Z IMPREZY TAKSÓWKĄ (DWA RAZY W MIESIĄCU)	20 ZŁ
POZOSTAŁE WYDATKI (UBRANIA, KOSMETYKI ITP.)	150 ZŁ
SUMA	1904,49 ZŁ

Źródło: opracowanie własne

Największą część zasobów studenckiego portfela pochłaniają wydatki na zakwaterowanie i opłaty za studia. Średnia opłata za miejsce w domu studenckim waha się około 400 zł. Najdrożej wciąż w Warszawie, zaś najtaniej w Gdańsku. Z dużo większymi wydat-

MIEJSCE W DOMU STUDENCKIM W POKOJU 2-OSOBOWYM

Miasto	Średnia cena za miesiąc
Warszawa	450 zł
Kraków	385 zł
Poznań	380 zł
Lublin	390 zł
Gdańsk	370 zł
Katowice	405 zł
Wrocław	380 zł

Źródło: opracowanie własne

kami muszą zmierzyć się studenci kierunków płatnych lub studiów niestacjonarnych. W zależności od uczelni i kierunku, czesne semestralne wynosi od mniej niż dwóch do nawet kilkunastu tysięcy złotych. Jednym z najdroższych w kraju od kilku lat pozostaje kierunek lekarsko-dentystyczny (na Warszawskim Uniwersytecie Medycznym czesne semestralne wynosi 21 400 zł).

W naszym zestawieniu pochyliliśmy się nad opłatami za jeden z najbardziej pożądaných przez pracodawców kierunków czyli informatykę. Najwięcej zapłacą w tym przypadku studenci z Warszawy, gdzie semestr studiów na Politechnice kosztuje 3500 zł. Dwukrotnie niższą opłatę pobiera Politechnika Śląska. W większości miast uczelnie państwowe wyceniają ten kierunek średnio na 2550 zł.

CZESNE SEMESTRALNE NA KIERUNKU INFORMATYKA:

Politechnika Warszawska	3 500 zł
Politechnika Wrocławska	2 190 zł
AGH	2 800 zł
Politechnika Krakowska	2 700 zł
Politechnika Gdańska	2 650 zł
Politechnika Poznańska	2 300 zł

Źródło: opracowanie własne

Kolejnym wydatkiem niezbędnym do sprawnego funkcjonowania, szczególnie w dużym ośrodku akademickim jest bilet miesięczny komunikacji miejskiej. Niezbędnym, bo mało którego studenta stać na poruszanie się po mieście taksówkami czy tańszymi przewozami, nie mówiąc już o własnym samochodzie. Legitymacja studencka gwarantuje 50% zniżki w komunikacji miejskiej, co pozwala sporo zaoszczędzić. Miasta mają róż-

ne sposoby ustalania opłat, pomimo tego ceny miesięcznych biletów ulgowych wszędzie oscylują wokół 50zł. Najwięcej zapłacą studenci w Poznaniu (57,50 zł) i Warszawie (55zł), najmniej w Krakowie (44,50zł). W miesiące wiosenne, w niektórych z aglomeracji można jeszcze skorzystać z miejskich wypożyczalni rowerów.

Dużą i w istocie nienaruszalną pozycję w budżecie studenta zajmują także wydatki na jedzenie, zarówno na zakupy spożywcze jak i na stołowanie się na mieście. Ceny podstawowych produktów różnią się w zależności od miejsca zamieszkania i rodzaju sklepów, w których robimy zakupy. Porównując ceny w wybranych lokalizacjach łatwo zauważyć, że dyskonty wcale nie są najtańszymi sklepami wielkopowierzchniowymi. Zakupy za niższą

BILET MIESIĘCZNY ULGOWY

Miasto	Cena
Warszawa	55 zł
Kraków	44,50 zł
Poznań	57,50 zł
Lublin	46 zł
Gdańsk	47 zł
Katowice	46,50 zł
Wrocław	49 zł

Źródło: opracowanie własne

	Kajzerka	Piwo	Jogurt owocowy	Serek wiejski	Parówki
cena średnia	0,31 zł	2,89 zł	1,27 zł	1,95 zł	3,98 zł
najtaniej	0,14zł Trójmiasto	2,48zł Kraków	0,99zł Bydgoszcz/Lublin	1,55zł Wrocław	2,98 zł Kraków
najdrożej	0,60zł Warszawa	3,79zł Wrocław	1,70zł Poznań	2,50zł Warszawa	4,49zł Trójmiasto

Źródło: opracowanie własne

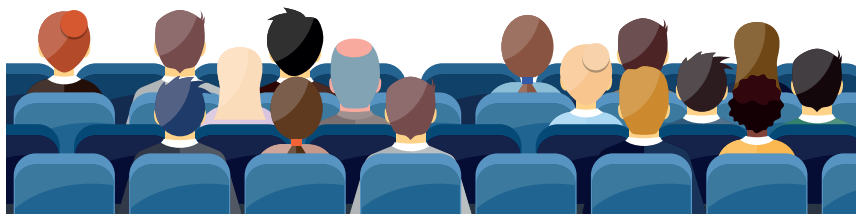
kwotę zrobimy w supermarkecie. Wielu studentów zamiast gotować, woli jeść na mieście. Najtańszą opcją są bufety na uczelniach lub bary mleczne, gdzie obiad zjemy już za około 10 zł. Ceny zestawów lunchowych w restauracjach zaczynają się od 15 zł, a górny limit zależy od zasobności portfela. Wiele samorządów studenckich prowadzi programy zniżkowe, dzięki którym w barach czy restauracjach studenci mogą liczyć na promocyjne ceny.

Studenckie życie to też (a dla niektórych przede wszystkim) rozrywka i czas wolny. W naszym zestawieniu uwzględniliśmy wydatki na imprezy, karnet na siłownię, a także kartę typu unlimited do kina. Jeśli nie chodzimy na światowe kasowe hity, to bardziej opłaca się szukać tanich biletów w kinach studyjnych. Większość z nich ma w swojej ofercie promocyjne ceny w wybrane dni tygodnia, możemy wtedy kupić bilet nawet za 10zł.

TANIE PONIEDZIAŁKI W KINACH STUDYJNYCH

Warszawa	10-12zł
Wrocław	14 zł
Kraków	12 zł
Lublin	12 zł
Poznań (tanie czwartki)	8 zł

Źródło: opracowanie własne

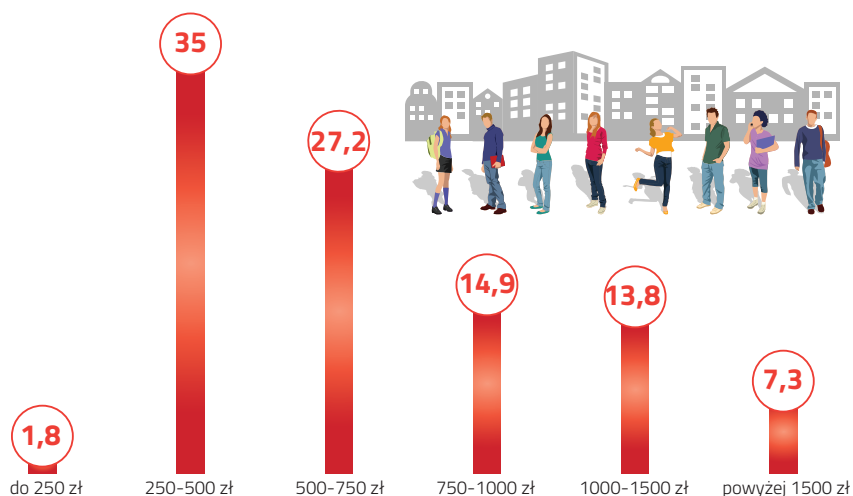
ZAKWATEROWANIE STUDENTA

Niezmiennie jedną z największych części miesięcznych wydatków studenta stanowią koszty związane z zakwaterowaniem. Jak pokazują wyniki „Badania Najmu Studenckiego 2018” przeprowadzonego przez Warszawski Instytut Bankowości i Centrum AMRON blisko 80% studentów w Polsce przeznacza na wynajem nie więcej niż 1000 złotych. Jednocześnie zdecydowana większość wydaje na ten cel ponad 250 zł.

Za mieszkanie do 1000 zł

Miesięczny koszt zakwaterowania studenta w Polsce

Źródło: Badanie Najmu Studenckiego 2018, Centrum AMRON, Warszawski Instytut Bankowości / opracowanie własne

Mało którego studenta stać na samodzielne mieszkanie, o wiele częściej poczucie prywatności musi ograniczyć do własnego pokoju. Część studiujących decyduje się ubiegać o miejsce w akademiku, tutaj jednak liczba miejsc jest ograniczona i jedynie co 10. student w Polsce może liczyć na zakwaterowanie w domu studenckim.

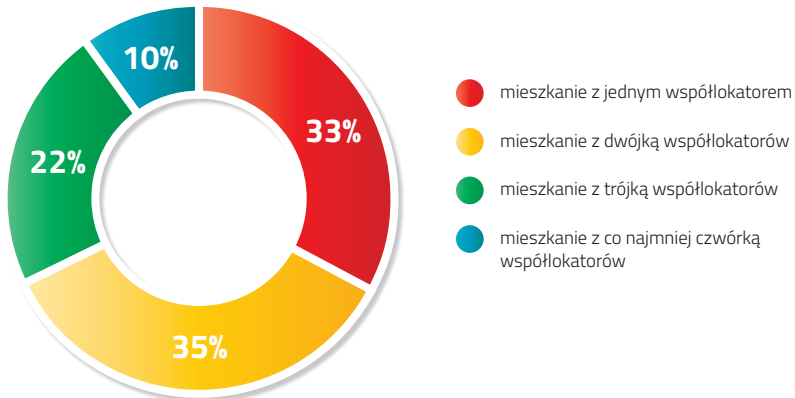
Jak wynika z badania WIB i AMRON, najczęściej bo 35% badanych dzieli mieszkanie z 2 współlokatorami, a niewiele mniej (33%) z 1 współlokatorem. Co piąty student (22%) mieszka na co dzień z trójką osób, a pozostałe 10% może już liczyć na znacznie liczniejsze towarzystwo po powrocie z wykładów.

Wiemy już jakie koszty miesięczne w związku z zakwaterowaniem ponoszą polscy studenci, a także z iloma współlokatorami dzielą wynajmowaną przestrzeń. A co wpływa na decyzję

Najlepiej w tercecie albo duecie

Liczba współlokatorów dzielących mieszkanie w czasie studiów

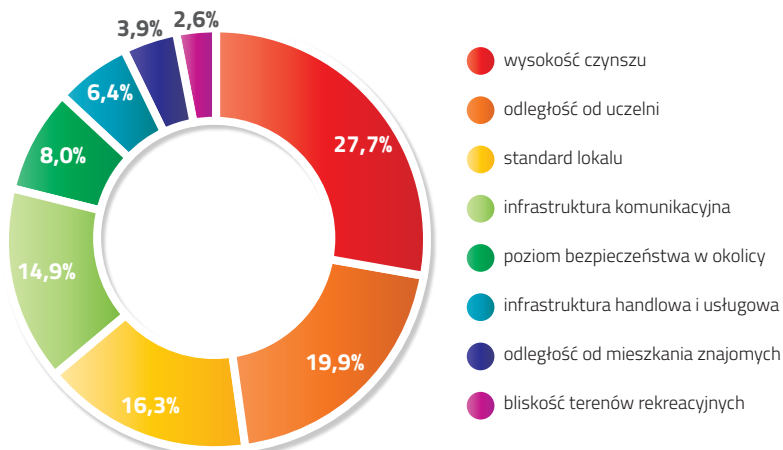
Źródło: Badanie Najmu Studenckiego 2018, Centrum AMRON, Warszawski Instytut Bankowości / opracowanie własne

o wyborze ostatecznej lokalizacji? W tym przypadku bez zaskoczenia - najwięcej studentów patrzy na cenę najmu (blisko 28%), a na drugim miejscu znajduje się „odległość od uczelni” – tę opcję wskazało blisko 20% badanych. Dopiero na trzecim miejscu (blisko 17%) znalazł się standard lokalu. Co ciekawe, mimo, że większość studentów podejmuje pracę to znaczenie jej lokalizacji w kontekście miejsca zamieszkania jest iluzoryczne (niecałe 0,5%).

Po pierwsze czynsz, a standard nie tak ważny

Co wpływa na wybór mieszkania przez studenta w Polsce?

Źródło: Badanie Najmu Studenckiego 2018, Centrum AMRON, Warszawski Instytut Bankowości / opracowanie własne

Wynajem mieszkania to nie tylko przejaw samodzielności i niezależności ale także odpowiedzialności. Pamiętaj o 4 podstawowych zasadach!

Po pierwsze nie czekaj do ostatniej chwili!

Zanim zmierzysz się z wymaganiami formalnymi, pamiętaj aby decyzji o wynajmie mieszkania nie podejmować w ostatniej chwili np. na tydzień przed rozpoczęciem roku akademickiego. Z jednej strony nie ma potrzeby szukać mieszkania już w czerwcu, jeśli nie spędzisz w nim większości wakacji, z drugiej jednak rozpoczęcie poszukiwań na przełomie lipca i sierpnia pozwoli znaleźć stancję w przyzwoitej cenie. Po prostu, im bliżej 1 października, tym pula mieszkań przeznaczonych dla studentów zmniejsza się. Atrakcyjne kwatery mają najemców już od końca poprzedniego roku akademickiego. Natomiast spóźnionym zostają mieszkania drogie, w gorszych lokalizacjach i niskim standardzie.

Tylko umowa i tylko pisemna.

To absolutny obowiązek, stanowiący podstawowe zabezpieczenie dla przyszłego lokatora. Niektórzy właściciele mieszkań proponują aby nie zawracać sobie głowy formalnościami i ustalić wszystko, w tym stawki czynszu ustnie – to niestety prosta droga do kłopotów i nerwów w przyszłości. Jedynie umowa pisemna zabezpiecza interesy obydwu stron. Powinna ona jasno określać czynsz oraz wszystkie związane z użytkowaniem mieszkania opłaty, w tym również zasady ewentualnego wypowiedzenia oraz zwrotu kaucji. Przed podpisaniem umowy i wzięciem współodpowiedzialności za stan mieszkania należy dokładnie opisać jego wyposażenie, ewentualne usterki oraz zasady ponoszenia dodatkowych kosztów jak np. wymiana popsutej pralki. Ważną kwestią jest również dostęp do internetu i na kogo ma być zawarta umowa na świadczenie usługi.

Mieszkanie kosztuje. Wynajmowane też.

Pamiętaj, że decyzja o wynajmie pokoju, czy mieszkania to zobowiązanie na kilka, lub kilkanaście miesięcy. Nawet jeśli korzystamy ze wsparcia od rodziców należy pamiętać, że w ciągu całej eksploatacji mieszkania mogą pojawić się dodatkowe i nieplanowane koszty. Warto planować również np. dłuższe nieobecności. Jeżeli np. w przerwie wakacyjnej planujesz ponad miesięczną nieobecność, warto negocjować obniżkę czynszu z właścicielem. Dokładnie też ustal zasady rozliczania kosztów mediów czyli prądu, gazu, wody czy ogrzewania. Dopytaj o to na samym początku i wpisz wszystko do umowy.

Współlokatorzy.

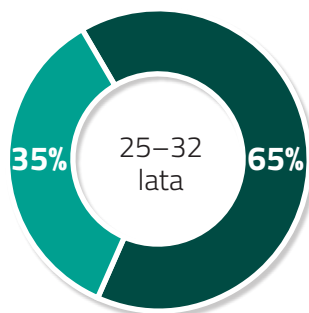
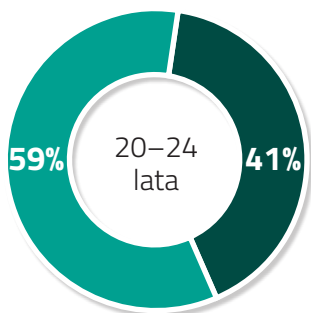
Wizja mieszkania z najlepszą przyjaciółką czy grupą kolegów jest bardzo kusząca. Bez względu jednak na stopień zażyłości między Wami, należy pamiętać o dokładnym doprecyzowaniu zasad wspólnego wynajmu. Do którego dnia w miesiącu dokonujecie opłat, jak często zrzucacie się np. na środki czystości – to tylko podstawowe kwestie. Ponadto, pamiętaj o ustaleniu i spisaniu zasad ewentualnego podnajmu z właścicielem. To ważne, bo umowy przydają się w momentach kryzysowych – nie tylko w relacji z właścicielem, ale także tymi najbliższymi. Gdy wszystko układa się dobrze, umowa spokojnie może kurzyć się między podręcznikami i notatkami.

FINANSOWY PORTRET STUDENTA

Współczesny student ma na ogół do czynienia z finansami o wiele częściej niż tylko przy okazji otrzymywania comiesięcznego kieszonkowego od rodziców i opłacania podstawowych kosztów. Wynika to przede wszystkim z faktu, że coraz częściej sam zarabia, aby podreperować swój budżet, a także móc co jakiś czas pozwolić sobie na ponadstandardowy wydatek jak wyjazd zagraniczny czy elektroniczny gadżet. Bez względu na zróżnicowanie źródeł dochodu, studenci w początkowych latach nauki na ogół chętnie korzystają z doradztwa rodziców w zakresie zarządzania pieniędzmi. Jak wynika z badania dla Banku Millennium, ponad połowa osób (59%) w wieku 20-24 lata przyznaje, że to właśnie rodzice są dla nich pierwszymi doradcami finansowymi. W naturalny sposób wpływ ten maleje wraz z wiekiem, co wynika ze stopniowego usamodzielniania się, również ekonomicznego. W przypadku osób w wieku 25-32 lata, 65% ankietowanych deklaruje, że rodzice nie mają żadnego wpływu na ich decyzje w tym zakresie.

Rodzice doradcami finansowymi – do czasu...

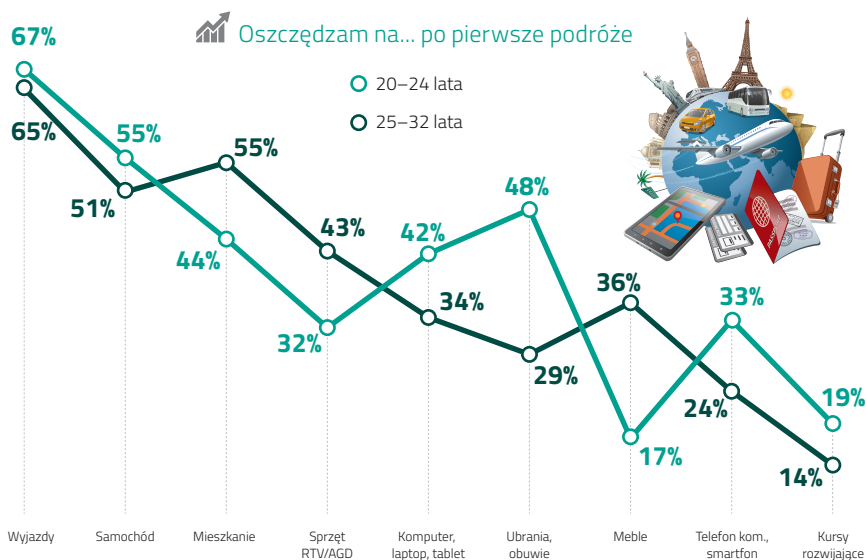
Rodzice mają wpływ na moje zarządzanie pieniędzmi

Rodzice nie mają żadnego wpływu na moje zarządzanie pieniędzmi

Źródło: „Pokolenie Millennium w świecie finansów i nowych technologii, na tle generacji X i Z”, raport dla Banku Millennium, 2016

Pomimo niewysokich w skali Europy dochodów (patrz. Rozdział 1), polscy studenci starają się również odkładać pieniądze. Zarówno młodsi (20-24 lata), jak i starsi (25-32 lata), najchętniej oszczędzają na podróże – odpowiednio 67% i 65% wskazań. Dalsze pozycje są już zróżnicowane w zależności od wieku. W okolicach ostatniego roku studiów i początku kariery zawodowej, częściej oszczędza się na mieszkanie (55%) niż samochód (51%) oraz na sprzęty gospodarstwa domowego (43%) niż odzież (29%). Młodszy studenci najchętniej, oprócz wyjazdów zbierają na sprzęt elektroniczny (42%), ale również na szczęście dość poważnie na tym etapie myślą o zakupie mieszkania (44%). O wiele częściej niż ich nieco starsi koledzy, zbierają na markowe

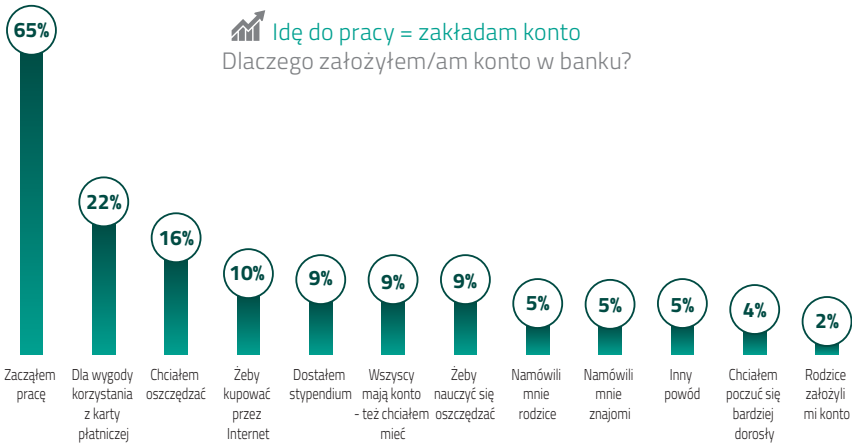

Źródło: „Pokolenie Millennium w świecie finansów i nowych technologii, na tle generacji X i Z”, raport dla Banku Millennium, 2016

ubrania i obuwie (48%). Obie grupy respondentów badania dla Banku Millennium, najmniej entuzjastycznie podeszły do kwestii oszczędzania na cele edukacyjne np. kursy rozwijające – 19% osób w wieku 20-24 lata i jedynie 15% osób w wieku 25-32 lata.

Młodzi ludzie oprócz oszczędzania, w naturalny sposób pewną część swojego budżetu zagospodarowują na przyjemności. Jak wynika z danych Allegro na koniec 2017 r., osoby w wieku 18-25 lat miesięcznie na zakupy w sieci przeznaczają średnio 60 zł (kobiety) i 90 zł (mężczyźni).

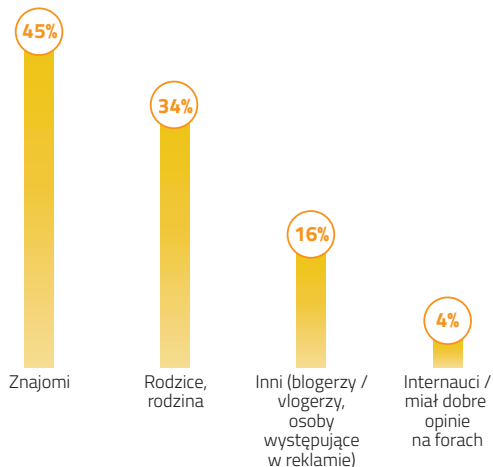
Jak wynika z danych Banku Światowego opublikowanych w maju 2018 r., wśród Polaków mających co najmniej 15 lat niemal 87 proc. posiada konto w banku. W porównaniu z 2014 r. ich odsetek zwiększył się o 9 proc. Biorąc pod uwagę kierunek i tempo w jakim rozwija się bankowość i nowoczesne formy płatności, istotny udział we wzroście ubankowienia mają osoby młode, wchodzące w dorosłość. Wśród motywów do założenia konta bankowego, osoby w wieku 20-32 lat zdecydowanie najczęściej (65%) odwołują się do faktu rozpoczęcia pracy i zapewne związanego z tym otrzymywania regularnego wynagrodzenia. W dalszej kolejności ankietowani jako powód wskazali wygodę korzystania z karty płatniczej, przypisanej do konta (22%) oraz chęć oszczędzania (16%). Warto również zwrócić uwagę na deklarowaną samodzielność ankietowanych w badaniu dla Banku Millennium jedynie 2% młodych osób przyznało, że pierwsze konto założyli im rodzice.

Źródło: „Pokolenie Millennium w świecie finansów i nowych technologii, na tle generacji X i Z”; raport dla Banku Millennium, 2016

Jednocześnie jednak rola rodziców wzrasta w przypadku rekomendowania usług konkretnego banku. Na sugestię rodziny przy wyborze instytucji, której powierzamy swoje oszczędności zwraca uwagę 34% osób w wieku 20-32 lata. Częściej w tym zakresie liczymy się jednak ze zdaniem znajomych – aż 45%. W dalszej kolejności sugerujemy się innymi osobami – np. ulubionymi blogerami (16%). Zaledwie 4% młodych Polaków korzysta z porad internautów i recenzji na forach.

Przy wyborze konta najpierw znajomi, potem rodzina
Z kim konsultowałem/am założenie konta w banku?

Źródło: „Pokolenie Millennium w świecie finansów i nowych technologii, na tle generacji X i Z”; raport dla Banku Millennium, 2016

Pierwsze konto - poradnik

Pierwsze konto to na ogół Twój pierwszy poważny kontakt z bankiem. Warto dobrze przemyśleć, w którym banku założysz rachunek, zwłaszcza, że instytucje finansowe prześcigają w korzystnych ofertach dla swoich potencjalnych młodych klientów. Pamiętaj o kilku zasadach.

01

*Konto na ogół za 0 zł
- miesięczny budżet nie ucierpi.*

Banki wiedzą, że młodzi klienci to dla nich dobra inwestycja na przyszłość i dlatego w wielu z nich, bez problemu znajdziesz ofertę bezpłatnego rachunku, a często również korzystanie z karty płatniczej na bardzo preferencyjnych warunkach

02

Bank może pomóc Ci oszczędzać.

Instytucje finansowe coraz częściej nie tylko doradzają swoim klientom, ale także ich „trenują” np. w oszczędzaniu. Warto poszukać ofert, w których np. przy transakcji kartą płatniczą, zaokrąglenie do pełnej kwoty trafia automatycznie i bezpłatnie na Twoje subkonto oszczędnościowe.

03

Karta za darmo, a wypłata z bankomatów?

Przy wyborze konta warto dokładnie zapoznać się z listą bankomatów, z których możesz korzystać bezpłatnie. Dobrze, aby były to maszyny w miejscach, w pobliżu których na ogół przebywasz, dzięki temu zaoszczędzić nawet do kilkuset złotych w skali miesiąca.

04

Bank w telefonie.

Bankowość w Polsce należy do jednych z najnowocześniejszych na świecie. Intuicyjne aplikacje mobilne, a także internetowy dostęp do banku to duża wygoda. Warto się im przyjrzeć przed założeniem rachunku, a potem aktywnie korzystać – oczywiście z przestrzeganiem zasad bezpiecznego bankowania w sieci.

05

Bank zapłaci ci.

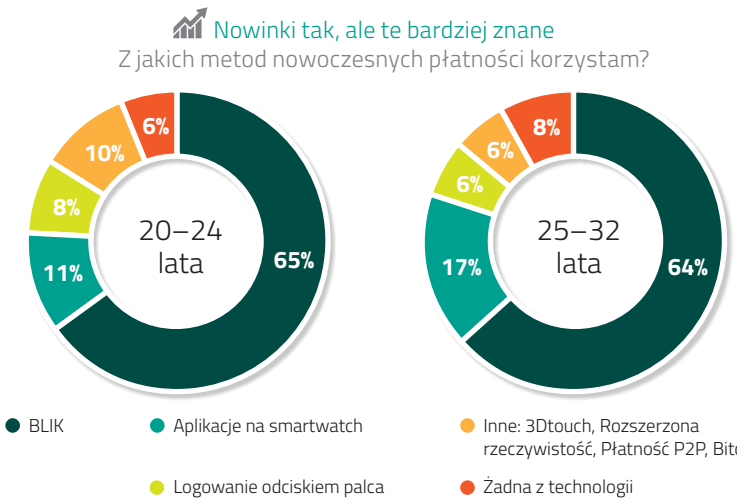
Warto przejrzeć promocyjne oferty instytucji finansowych. Co jakiś czas pojawiają się oferty, w których to bank wypłaca nagrody swoim nowym klientom. Najczęściej promowane są aplikacje mobilne oraz polecenie banku nowym klientom.

06

Dla obywateli - karta wielowalutowa.

Jedziesz na Erasmus, albo po prostu planujesz majówkę ze znajomymi w jednej z europejskich stolic? Zastanów się czy oprócz rezerwy w gotówce, nie warto więcej pieniędzy na wyjazd zostawić na koncie z uruchomioną opcją karty walutowej. Wpłacasz ile masz do dyspozycji i nie tracisz na przewalutowaniu.

Osoby, które zaczęły studia w ostatnich latach, często miały okazję dorastać w otoczeniu nowoczesnych technologii. Z pewnością jedną z dziedzin życia, w którą nowoczesne rozwiązania zdomowały się na stałe są finanse. Bankowość w Polsce, uchodząca za jedną z najlepiej rozwiniętych w Europie, zapewnia dostęp do wielu innowacyjnych rozwiązań, wśród których takie opcje jak karta zbliżeniowa czy dostęp do konta za pośrednictwem strony internetowej banku są przez wielu traktowane jako naturalne. Analizując bowiem zainteresowanie młodych Polaków najnowocześniejszymi formami płatności aż 65% osób w wieku 20-24 lata i o jeden p.p. mniej osób w wieku 25-32 lata nie jest zainteresowana innymi rozwiązaniami. Starsi respondenci z tej grupy wskazują na pewne zainteresowaniem usługą BLIK (17%) i płatnościami P2P oraz kryptowalutami (8%). Młodzi z kolei jeżeli już korzystają z oferowanych nowości to jest to również BLIK (11%) oraz biometria (możliwość logowania odciskiem palca) (10%).

Źródło: „Pokolenie Millennium w świecie finansów i nowych technologii, na tle generacji X i Z”, raport dla Banku Millennium, 2016

Popularność nowoczesnych płatności potwierdzają również dane Allegro, z których wynika, że aż 78% kupujących przez internet w wieku 18-25 lat korzysta z bankowości elektronicznej, a jedynie 11% płaci przy odbiorze. Co ciekawe częściej z tej drugiej opcji korzystają kobiety (13,6% do 8,5% mężczyzn). Panowie z kolei niewiele częściej, ale jednak korzystają z bankowości elektronicznej (91% do 87% kobiet).

Korzystasz z aplikacji mobilnej banku?
Pamiętaj o kilku żelaznych zasadach bezpieczeństwa!

01 *Aplikacje instaluj tylko z zaufanych źródeł*
Instaluj tylko aplikacje z oficjalnych sklepów Google Play, App Store lub Microsoft (w zależności od systemu operacyjnego twojego telefonu). Nigdy nie instaluj aplikacji, do których link otrzymałeś w e-mailu, nawet, jeśli łądząco przypomina wiadomość od twojego banku. Sprawdź czy dana aplikacja jest autoryzowana przez bank np. zwracając uwagę na wydawcę aplikacji.

02 *Stosuj mocne hasła*
PIN do odblokowania Twojego telefonu powinien składać się z kombinacji małych i wielkich liter, cyfr oraz znaków specjalnych, takich jak \$, ^ czy &. PIN jest bezpieczniejszy od zabezpieczenia telefonu wzorem graficznym. Jeśli już jednak zdecydujesz się na jego zastosowanie, również unikaj tych najbardziej popularnych i oczywistych, jak „wężyk” w kształcie litery L czy Z.

03 *Zainstaluj program antywirusowy*
Systematycznie skanuj swój telefon, co dodatkowo pomoże w wykryciu ewentualnego złośliwego oprogramowania. Dbaj także o aktualizowanie swojego antywirusa, dzięki czemu będzie sprawniej wykrywał coraz to nowe niebezpieczeństwa pojawiające się w cyberprzestrzeni, której twój telefon z dostępem do Internetu jest częścią.

04 *Ustaw limity dla transakcji mobilnych*
Ustaw limity dla transakcji dokonywanych za pomocą aplikacji mobilnej banku. Zaznacz w ustawieniach aplikacji opcję push, czyli bieżącego informowania za pośrednictwem wiadomości o przelewach środków z twojego konta.

05 *Nie korzystaj z niezabezpieczonych sieci Wi-Fi*
Korzystanie z publicznych sieci Wi-Fi niezabezpieczonych hasłem może okazać się niebezpieczne. Przestępcy mogą, bowiem podszywać się pod publiczne hot-spoty, tworząc punkty dostępu o nazwach podobnych do tych oficjalnych na lotniskach czy w kawiarniach.

06 *Pilnuj telefonu*
Swojego telefonu z zainstalowaną aplikacją bankową pilnuj równie dobrze, jak portfela z kartami płatniczymi. Jeśli zaś zdarzy ci się, że będziesz musiał oddać telefon do naprawy, przed zanieśieniem go do serwisu, dla pewności wyloguj się z aplikacji bankowej i stron do płatności internetowych, jeśli korzystałeś z takich na telefonie.

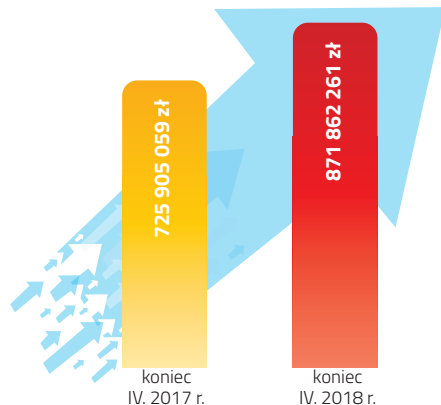
Aktywne korzystanie z bankowości mobilnej i internetowej musi iść w parze z wiedzą dotyczącą bezpiecznego poruszania się w cyberprzestrzeni i zwracaniem uwagi na potencjalne zagrożenia. Patrząc na dane Banku Millennium, widać iż młodzi zdają sobie sprawę, że przy korzystaniu z sieci internetowej, należy zachować ostrożność. Entuzjastyczne wskazania o poczuciu bardzo dużego bezpieczeństwa dotyczą jedynie kilku procent – odpowiednio 5% dla osób w wieku 20-24 i 3% dla osób w wieku 25-32 lata. Znacznie więcej wskazań uwzględniło opinię „raczej bezpiecznie” – 54% i 59%. Zdecydowanie większą nieufność i poczucie bliżej niezdefiniowanego niebezpieczeństwa charakteryzuje mniej więcej co trzeciego młodego użytkownika.

Jak wynika z przedstawionych danych, polscy studenci pracują, aktywnie zarządzają finansami i oszczędzają. Nie unikają również zaciągania zobowiązań, zarówno kredytowych, jak i tych związanych z rachunkami. Niestety część z tych osób w skutek niedostatecznej wiedzy ekonomicznej czy zbyt swobodnego podejścia do finansów popada w tarapaty. Jak wynika z danych BIG InfoMonitor oraz Biura Informacji Kredytowej, problemy z płatnościami rat kredytów i rachunków ma 154,5 tys. osób w wieku 18-24 lata, a łącznie ich zaległości dochodzą do 872 mln zł. Szczególnie niepokojący jest fakt, iż młodych, niesolidnych dłużników przybyło w ciągu roku o 15 proc. Łączna kwota ich zaległości wzrosła przez 12 miesięcy z blisko 726 mln zł do ponad 871 mln zł.

Jak podaje BIK, przeciętny zaległy dług (czyli min. 200 zł opóźnione w spłacie o co najmniej 30 dni) młodych osób jest stosunkowo niski na tle długów ogółu Polaków (25 035 zł) i wynosi 5 642 zł.

Wśród opóźnionych zobowiązań młodszych dominują kredyty, na które przypada prawie 470 mln zł, zaś w kategorii zobowiązań pozakredytowych, których 18-24 latkowie mają blisko 402 mln zł, przodują niezapłacone rachunki za telefon o łącznej wartości blisko 95 mln zł. Niestety zbyt bez troski, młodzi Polacy podchodzą również do uregulowania kar za jazdę bez ważnego biletu, które otrzymali w środkach komunikacji publicznej. Prawie 9 tys. osób w wieku 18-24 lata zalega z tego tytułu na kwotę niemal 11 mln zł. Uwagę zwraca wysokość średniego zobowiązania z tego tytułu 1 224 zł. Jest to o 450 zł więcej niż przeciętna zaległość za jazdę na gapę ogółu Polaków.

Rosną zaległe zobowiązania młodych Polaków

Źródło: «Młodych dłużników przybywa, choć ich zaległości przeważnie nie przekraczają 4 tys. zł», Biuro Informacji Kredytowej / BIG InfoMonitor, 2018

Analizując dane dotyczące zalegania z zobowiązaniami widać, że po raz kolejny potwierdza się znaczenie edukacji finansowej polskich uczniów i studentów. Ważne jest aby obok edukacji nieformalnej, realizowanej zarówno przez pojedyncze instytucje finansowej, jak i w ramach sektorowych inicjatyw jak chociażby Program „Bankowcy dla Edukacji”, ten obszar tematyczny był również zagospodarowany w procesie edukacji formalnej.

Jak wynika z badania „Poziom edukacji finansowej Polaków 2018”, zrealizowanego na zlecenie Warszawskiego Instytutu Bankowości, łącznie aż 30% osób w wieku 18-29 lat swój poziom wiedzy o finansach osobistych określa jako „raczej mały” albo „bardzo mały”. Biorąc to pod uwagę znaczenie takich pojęć jak oszczędzanie czy emerytura stanowi niepokojący sygnał. Z drugiej strony, nie brakuje też osób dobrze oceniających swoją wiedzę (32%) i bardzo dobrze (18%).

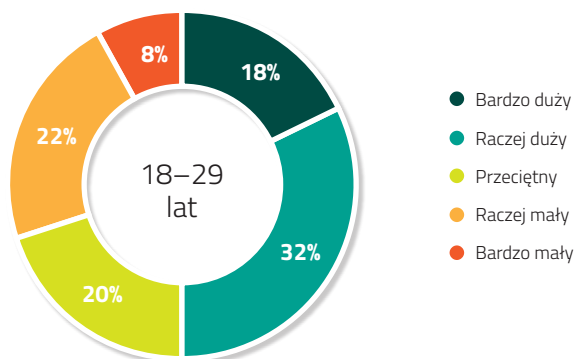
Charakterystycznym dla młodego pokolenia Polaków jest oczekiwanie większego zaangażowania sektora publicznego w proces edukacji ekonomicznej. 37% z nich uważa, że system edukacji publicznej zdecydowanie nie przekazuje wystarczającej wiedzy finansowej, a 30% mniej zdecydowanie ale skłania się do podobnej opinii. Jedynie 7% ankietowanych uważa, że edukacja formalna zdecydowanie zapewnia podstawy tego typu wiedzy.

Jak wynika z badania WIB, osoby w wieku studenckim zdają sobie sprawę ze znaczenia wiedzy o finansach. Aż 52% badanych uważa, że odpowiednie umiejętności w tym zakresie pomagają skuteczniej ochronić się przed niebezpieczeństwami takimi jak np. wpadnięcie

Z wiedzą o finansach mogłoby być lepiej

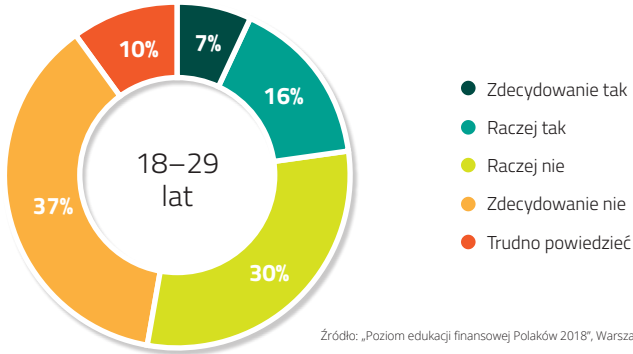
Jak oceniasz swój stopień wiedzy o finansach osobistych (np. na temat: oszczędzania, inwestowania, i emerytur)?

Źródło: „Poziom edukacji finansowej Polaków 2018”, Warszawski Instytut Bankowości

Więcej praktycznej wiedzy o finansach na lekcjach i wykładach
Czy uważasz, że system edukacji publicznej przekazuje młodym ludziom wystarczającą wiedzę o finansach?

w pętlę zadłużenia. Jednocześnie 37% jest zdania, że wiedza o finansach jest potrzebna każdemu i może bardzo pomóc w codziennym życiu, a jedynie 7% wiedzę finansową, postrzega jako zarezerwowaną dla osób zawodowo zajmujących się tą tematyką.

Jeżeli chodzi o zagadnienia związane z finansami to największy niedostatek wiedzy, osoby w wieku 18-29 lat odczuwają w stosunku do emerytur (49%) oraz kredytów i pożyczek (46%), a także systemu podatkowego (40%). Znacznie lepiej jest z deklarowaną wiedzą na temat cyberbezpieczeństwa (22%) i oszczędzania (14%).

Polski student chce wiedzieć więcej o:

emeryturach
49%

kredytach
i pożyczkach
47%

systemie
podatkowym
40%

Kredyt studencki – poradnik

Już od 1 stycznia 2019 r. w związku z nową ustawą regulującą szkolnictwo wyższe (tzw. Konstytucja dla Nauki), zmieniają się zasady ubiegania się o kredyty studenckie. Najważniejszą zmianą ma być to, że wniosek o kredyt będzie można składać w dowolnym momencie roku, a nie tak jak teraz na samym początku roku akademickiego. Niezmiennie jednak kredyty studenckie to:

01

Wsparcie dla najbardziej potrzebujących

O kredyty studenckie mogą wnioskować, nie tylko studenci, ale również osoby dopiero ubiegające się o przyjęcie na studia oraz doktoranci. Są one przeznaczone dla tych, których dochód na osobę w rodzinie nie przekracza limitu, który w roku akademickim 2018-2019 wynosi 2500 zł netto.

02

Najtańszy kredyt na rynku

Oprocentowanie kredytu studenckiego przez cały okres studiów, a także do 2 lat po ich ukończeniu wynosi 0%. Niewiele wyższa jest też wysokość prowizji za jego udzielenie, która wynosi od 0% do 5%, w zależności od banku oraz faktu czy równocześnie zdecydujemy się na otwarcie rachunku.

03

Regularny zastrzyk dla miesięcznego budżetu

Kredyt studencki jest wypłacany w comiesięcznych transzach przez 10 miesięcy w roku. Należy jednak pamiętać, że nie ma wypłat w okresie wakacji. Studenci we wniosku wybierają wysokość transzy, która może wynieść 400 zł, 600 zł, 800 zł lub 1000 zł.

04

Umorzenie zobowiązań dla najlepszych

Na umorzenie aż połowy długu mogą liczyć kredytobiorcy, którzy ukończą studia z tak dobrymi wynikami, że znajdują się w grupie najlepszych absolwentów w danym roku akademickim. Dokładne wskaźniki podane są na stronie Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

05

Początek spłaty dopiero 2 lata po studiach

Kredyty studenckie są tak skonstruowane, aby absolwent studiów wyższych mógł po uzyskaniu dyplomu skupić się na rozwoju zawodowym i znalezieniu stałego zatrudnienia, a następnie dopiero spłacie kredytu.

STUDENT A RYNEK PRACY

Rynek pracy w Polsce to z dzisiejszego punktu widzenia trzy fakty: stopa bezrobocia się zmniejsza, wynagrodzenia rosną, a ofert pracy nie brakuje. Tyle w teorii, a jak w praktyce? Znaczenie studentów dla rynku pracy – ich wykształcenia, oczekiwań, doświadczenia zawodowego, jest bardzo ważne nie tylko dla nich samych, ale i całej gospodarki.

Z danych Głównego Urzędu Statystycznego (za I kw. 2018 roku) możemy wywnioskować, że coraz więcej młodych (w przedziale wiekowym 15-24) pracuje i jest to tendencja rosnąca. W badanym okresie wskaźnik zatrudnienia wyniósł 31% i był wyższy o blisko 2% w porównaniu do analogicznego okresu w 2017 roku. Natomiast stopa bezrobocia wśród najmłodszych wyniosła 11,8%, będąc niższą o 3,5% w stosunku do analogicznego okresu 2017 roku.

Polski student pracuje już od I roku studiów bo:

chce zarabiać
pieniądze
84%

chce zdobywać
doświadczenie
52%

Jak wynika z Raportu „Student w pracy 2017” przeprowadzonego na zlecenie Jobsquare, studenci swoją przygodę z rynkiem pracy rozpoczynają już od I roku studiów motywując to potrzebą zarobienia pieniędzy (84%) oraz chęcią zdobycia doświadczenia (52%), zaś branżami najbardziej cieszącymi się zainteresowaniem wśród studentów są: Zdrowie i uroda, Handel i sprzedaż oraz Bankowość/Finanse/Ubezpieczenia.

A PO STUDIACH...

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego w roku akademickim 2016/2017 szkoły wyższe w Polsce ukończyło 387,5 tys. absolwentów, co w porównaniu z poprzednim rokiem akademickim daje wzrost o 6,3%.

387 500

absolwentów uzyskało dyplom ukończenia szkoły wyższej
w roku akademickim 2016/2017

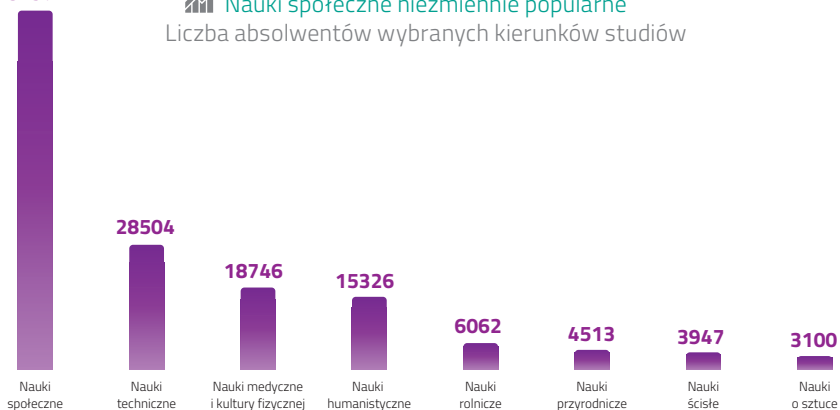
Jak wynika z zestawienia w ramach Ekonomicznych Losów Absolwentów (Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego) wśród ponad 160 tys. absolwentów wybranych najpopularniejszych kierunków w ramach studiów II stopnia i jednolitych studiów magisterskich znajdziemy najwięcej absolwentów z obszaru nauk społecznych - co druga osoba uzyskała tytuł magistra z tego właśnie obszaru. Na drugim miejscu znaleźli się absolwenci nauk technicznych – blisko 20% absolwentów z tytułem inżynierskim.

81971

Nauki społeczne niezmiennie popularne

Liczba absolwentów wybranych kierunków studiów

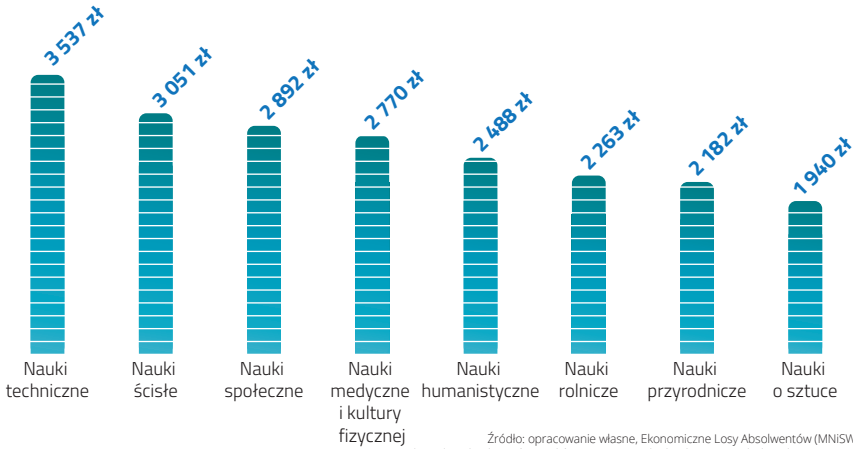

Źródło: opracowanie własne, Ekonomiczne Losy Absolwentów (MNISW), dane dot. absolwentów studiów II stopnia i jednolitych magisterskich na koniec 2016 r.

Nie ma jak kierunki techniczne

Średnie zarobki absolwentów w ciągu roku od uzyskania dyplomu

Źródło: opracowanie własne, Ekonomiczne Losy Absolwentów (MNiSW), dane dot. absolwentów studiów II stopnia i jednolitych magisterskich na koniec 2016 r.

Kiedy jednak spojrzymy pod kątem zarobków to powyższe zestawienie wygląda zupełnie inaczej. Na największe średnie zarobki (brutto) w ciągu roku od uzyskania dyplomu mogą liczyć absolwenci kierunków technicznych (3537 zł) i ścisłych (3051 zł). Na drugim biegunie są kończący studia artystyczne – jako jedyni średnio otrzymują poniżej 2000 zł.

Ponad
3500 zł

– tyle wynosi średnia miesięczna pensja absolwenta kierunków technicznych w rok po uzyskaniu dyplomu

Niecałe
2000 zł

– na tyle może liczyć absolwent nauk artystycznych

Bez względu na to kiedy rozpoczniemy pracę, jak już przebrniemy przez rekrutację i będziemy oczekiwać na podjęcie pracy – pamiętajmy o kilku ważnych kwestiach:

1. Podpisanie umowy

Nigdy nie zgadzajmy się na pracę bez umowy. Pomimo tego, że powinno być to standardem, dalej możemy spotkać się z sytuacją, w której przyszły pracodawca nie zaproponuje nam podpisania umowy. Dzieje się tak najczęściej w przypadku prac sezonowych, czy dorywczych. Umowa to nie tylko dokument, który określa obowiązki i wynagrodzenie, ale również jest podstawą do dochodzenia naszych praw w sytuacji, w której coś jest nie tak.

2. Aktualna minimalna płaca i stawka godzinowa

Od 1 stycznia 2018 roku płaca minimalna wynosi 2100 złotych brutto, zaś minimalna stawka godzinowa wynosi 13,70 złotych brutto dla określonych umów cywilnoprawnych.

3. Jaki rodzaj umowy?

Do najbardziej popularnych rodzajów umów należą: umowa o dzieło, umowa zlecenie oraz umowa o pracę. Jeśli wybierzemy rodzaj umowy spośród dwóch pierwszych wymienionych wyżej – otrzymamy wyższe wynagrodzenie „na rękę”; co w perspektywie krótkoterminowej może być dla nas korzystne, jednak w ujęciu długoterminowym może powodować inne konsekwencje. Najkorzystniejszym wyborem z punktu widzenia pracownika jest umowa o pracę. Zachęcamy do dokładnego przeanalizowania rodzajów umów, jakie możecie zawrzeć z pracodawcą.

4. Pamiętaj o referencjach

Współcześnie nie do wyobrażenia jest sytuacja na rynku pracy, która jeszcze dla naszych rodziców była standardem. Praca w jednej firmie przez całe życie – to relikwitu przeszłości i obecnie bardzo rzadko spotykana sytuacja. Dziś zmiana miejsca zatrudnienia co 3-4 lata jest czymś normalnym i nie budzącym wątpliwości. Dlatego też, niezwykle istotną rzeczą jest gromadzenie dokumentów związanych z przebiegiem naszej pracy. Pamiętajmy, aby w każdym miejscu, w którym pracowaliśmy poprosić naszego dotychczasowego pracodawcę o referencje. Nie zwlekajmy z tym, ponieważ im dłużej będziemy to odwlekać, tym trudniej nam je będzie uzyskać.

MŁODY POLAK – PRZEDSIĘBIORCZY POLAK?

Przedsiębiorczość została uznana w 2018 roku przez Komisję Europejską jedną z kluczowych kompetencji w procesie uczenia się przez całe życie i jako taka powinna być kształtowana już od momentu edukacji wczesnoszkolnej. Oczywiście sprawą jest, że edukacja w tym obszarze powinna być kontynuowana w dalszych etapach edukacji, w tym podczas studiów.

Czas studiów to pierwszy etap w naszym życiu kiedy możemy w pełni samemu podejmować wiążące decyzje, pamiętając o pełnej odpowiedzialności. To czas kiedy, podejmujemy pierwszą poważną pracę, inwestujemy w siebie, podejmujemy decyzje dotyczące

Czy rozważasz prowadzenie własnej działalności gospodarczej?

53,2%

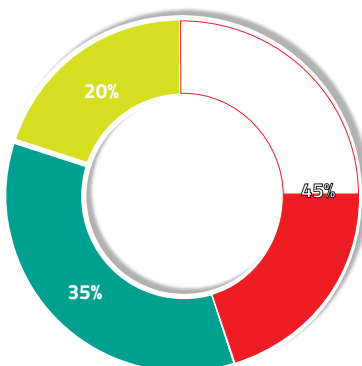

46,8%

Źródło: Raport „Badanie przedsiębiorczości wśród młodych - wyniki ogólnopolskie”, Akademia Liderów Fundacji B. Federa, 2017

Wskaż możliwe dla Ciebie miejsce prowadzenia działalności gospodarczej:

- Polska
- Miejsce nie ma znaczenia
- Inne państwo

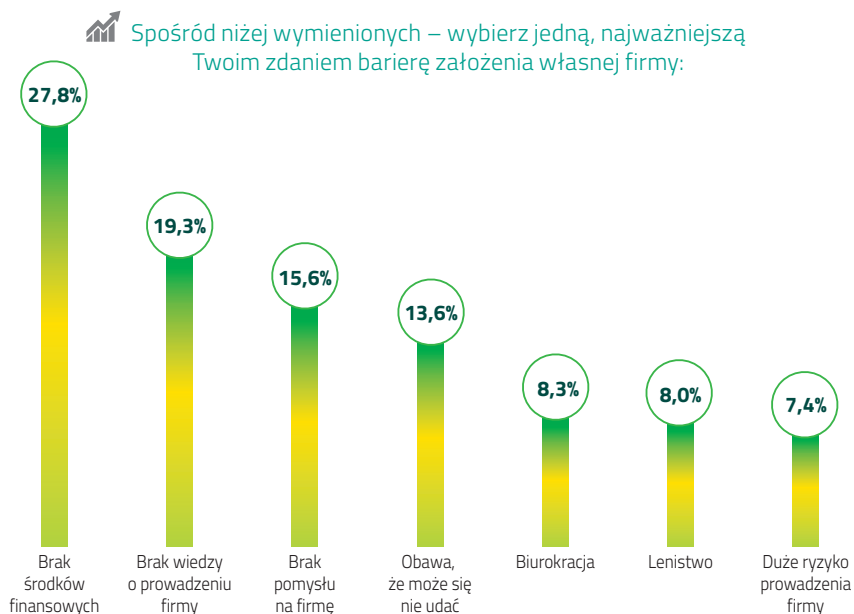
Źródło: Raport „Badanie przedsiębiorczości wśród młodych - wyniki ogólnopolskie”, Akademia Liderów Fundacji B. Federa, 2017

zobowiązań finansowych – nie tylko tych codziennych, jak opłata za najem mieszkania czy abonament telefoniczny, ale także długoterminowych, jak zakupy na raty, czy kredyt na mieszkanie. We wszystkich tych sytuacjach powinny towarzyszyć nam prawidłowe postawy przedsiębiorcze.

Mówiąc o przedsiębiorczości, nie można pominąć aspektu gospodarczego i tematu prowadzenia działalności gospodarczej przez młodych. Jak wynika z danych w raporcie „Ogólnopolskiego Badania Przedsiębiorczości wśród Młodzieży” przygotowanego przez Akademię Liderów Fundację dr. B. Federa, ponad 50% przyszłych studentów rozważa prowadzenie własnej działalności gospodarczej

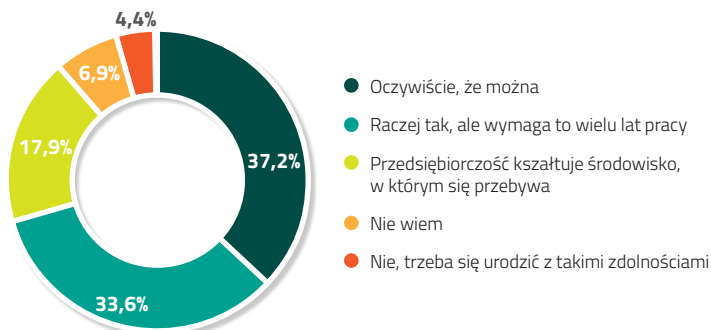
Z jednej strony pocieszające jest, że większość z nich bo aż 45% deklaruje, że chciałoby swój biznes rozwijać w Polsce, jednak dla pozostałych 55% albo miejsce nie ma znaczenia, albo już upatrzyli sobie inny kraj, w którym byliby skłonni realizować swoje biznesowe koncepcje

Spośród barier związanych z otwieraniem własnego biznesu, największe obawy budzi brak środków finansowych (blisko 28%), a w dalszej kolejności, ankietowani wskazują brak wiedzy o prowadzeniu firmy (ponad 19%) – to tylko potwierdza jak ważną rolę do odegrania wciąż ma szeroka edukacja ekonomiczna i rozumienie mechanizmów rynkowych.

Źródło: Raport "Badanie przedsiębiorczości wśród młodych - wyniki ogólnopolskie", Akademia Liderów Fundacji B. Federa, 2017

Czy przedsiębiorczości można się nauczyć?

Źródło: Raport "Badanie przedsiębiorczości wśród młodych - wyniki ogólnopolskie", Akademia Liderów Fundacji B. Federa, 2017

Dopiero na kolejnych miejscach są bardziej „miękkie” powody takie jak brak pomysłu na biznes (ponad 15%) czy po prostu zwyczajna obawa przed niepowodzeniem (ponad 13%)

To co jednak szczególnie ważne w kontekście przedsiębiorczości młodych to przekonanie iż nabycie tej wiedzy jest możliwe (37%), choć czasem wymaga to wielu lat pracy (ponad 33%). Jedynie niecałe 5% jest zdania, że to kwestia talentu i predyspozycji.

Źródła:

- ▶ Academic Ranking of World Universities, 2017
- ▶ Dane Eurostudent.eu, 2018
- ▶ Główny Urząd Statystyczny – Liczba studentów w Polsce, 2016/2017
- ▶ Informacja prasowa „Młodych dłużników przybywa, choć ich zaległości przeważnie nie przekraczają 4 tys. zł”, Biuro Informacji Kredytowej / BIG InfoMonitor, 2018
- ▶ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego – Liczba studentów w Polsce, 2016/2017
- ▶ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego – Liczba szkół wyższych w Polsce, 2016/2017
- ▶ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego – Ekonomiczne Losy Absolwentów, 2016
- ▶ Raport „Badanie Najmu Studenckiego”, Centrum AMRON, Warszawski Instytut Bankowości, 2018
- ▶ Raport "Badanie przedsiębiorczości wśród młodych - wyniki ogólnopolskie", Akademia Liderów Fundacji dr. B. Federa, 2017
- ▶ Raport „Pokolenie Millennium w świecie finansów i nowych technologii, na tle generacji X i Z”, Bank Millennium, 2016
- ▶ Raport „Poziom edukacji finansowej Polaków”, Warszawski Instytut Bankowości, 2018

Materiał opublikowany w ramach Projektu „Aktywny Student” realizowanego z Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

ZWIĄZEK BANKÓW POLSKICH

WIĘCEJ INFORMACJI

ZWIĄZEK BANKÓW POLSKICH

dr Przemysław Barbrich

Doktor nauk ekonomicznych,
wykładowca akademicki,
dziennikarz radiowy i telewizyjny.
Dyrektor Zespołu Public Relations ZBP.
tel. 660 763 831
przemyslaw.barbrich@zbp.pl

Paweł Minkina

Ukończył studia doktoranckie
na wydziale prawa. Doradca Zarządu ZBP.
tel: 603 62 62 69
pawel.minkina@zbp.pl

Michał Polak

Doktorant na Wydziale Dziennikarstwa,
Informacji i Bibliologii UW. Koordynator
ds. komunikacji programów edukacyjnych
tel. 503 624 032
michal.polak@zbp.pl